

Лоборчук Наталія Вікторівна

студентка напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» економічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Важливою проблемою для сучасного державного управління є пошук альтернативних концепцій державного управління та їх екстраполяція на практику державотворення. Посилення ролі держави в регулюванні економіки вимагає створення гнучкої і економічнообґрунтованої системи державного підприємництва, яка б повною мірою відповідала світовому досвіду побудови ефективних ринкових відносин. Державне підприємництво виконує багато важливих функцій у ринковій економіці. Виступаючи альтернативою приватному, воно здійснює такі призначення, які або не можуть бути забезпечені приватною ініціативою, або задовольняються нею на умовах вищих суспільних витрат.

Державне унітарне підприємство - це таке підприємство унітарного типу, яке діє на базі відокремленої частини державної власності без поділу її на частки, створюється в розпорядчому порядку компетентним органом держави і входить до сфери управління зазначеного органу [1, с. 121]. Однією з особливостей державного підприємства є те, що воно входить до сфери управління зазначеного органу, тобто його функціонування відбувається на підприємницьких засадах, проте підприємство здійснює свою діяльність в межах напрямів, визначених державними органами. Дане підпорядкування забезпечує функціонування підприємства «в умовах безпеки», тобто певної захищеності з боку держави від ринкових ситуацій, а з іншої сторони – дає певне обмеження у його діяльності, через управлінське підпорядкування вищим інстанціям.

Сектор державних підприємств можна вважати оптимальним не стільки внаслідок його економічної ефективності, скільки завдяки ефективному виконанню покладених на нього суспільно-корисних функцій, тобто висока рентабельність діяльності не належить до пріоритетних завдань [2, с. 1]. Тому пошук нової ефективної державно-адміністративної моделі привів до появи в науці та практиці державного управління нових теоретико-методологічних підходів, зокрема: концепції та практики «нового державного менеджменту» (newpublicmanagement), теорії «суспільно-політичних мереж» (social-political networks) та концепції нового способу управління - «врядування» (governance). Кожен з цих концептуальних напрямів претендує на універсальність і статус нової парадигми публічного управління. У фундаменті концепції нового державного менеджменту - ринкові моделі регулювання. Ринкова модель поведінки вважається прийнятною для державних службовців усіх рівнів. Мотивація й оцінка їх діяльності будується так, якби вони були учасниками операцій на ринку [3, с. 82].

Незважаючи на різні трактування концепції нового державного менеджменту та розбіжність конкретних форм її практичного застосування, пов'язаних з особливостями окремих країн, головні напрями змін можна звести до такого:

1) орієнтування на результати при ухваленні державно-управлінських рішень (ефективність, результативність, рентабельність та якість послуг);

2) зменшення сфери управлінського контролю (дерегуляція), прозорість і відкритість діяльності державного сектора, удосконалення механізмів звітування та моніторингу;

3) створення конкурентної основи діяльності органів державної влади, перетворення громіздких бюрократичних структур у напівавтономні агентства, що відрізняються високим ступенем мобільності, конкурентоздатності та креативності, використання в їх діяльності практики менеджменту приватних корпорацій;

4) зміна традиційного правового статусу державних службовців, зокрема шляхом упровадження строкових контрактних форм найму персоналу, продовження яких залежить від результатів виконаної роботи, надання державним менеджерам більшої свободи у виборі засобів для досягнення поставлених цілей та посилення їх особистої відповідальності;

5) введення чітких індикаторів оцінки кінцевих результатів діяльності як організації в цілому, так і окремих працівників для безпосередніх споживачів суспільних послуг, систематична оцінка успішності впровадження урядових програм.

Окреслені характерні риси нової організації державного механізму відображають зсув фокусу уваги зі структури та процесу управління на результат управління. І найкращий шлях досягнення змін вбачається у переході до ринково орієнтованих механізмів управління суспільним розвитком.

Характерні риси державного сектору України свідчать про необхідність змін управління в сфері державного підприємництва, одним з напрямів яких є наближення державного сектору підприємництва до конкурентоспроможності та ринкових механізмів регуляції, що забезпечить високу продуктивність праці та діяльності загалом.

Список використаних джерел

1. Мотриченко В.М. Сфери діяльності та функції державних підприємств / В.М. Мотриченко // Актуальні проблеми економіки : Науковий екон. журнал. – 2007. – №5. – С.120-128.

2. Красностанова Н.Є. Особливості розвитку державного підприємства в Україні / Н.Є. Красностанова. – Теоретичні та прикладні питання державотворення. Електронне науково фахове видання. – Одеський регіональний інститут державного управління - 2009. - № 4. – <http://www.nbu.gov.ua/e-journals>.

3. Терещенко О.О. Фінансові доміанти реструктуризації підприємств / О.О. Терещенко, Н.В. Волошанюк // Фінанси України. – 2009. – № 4. - С. 82-90.